

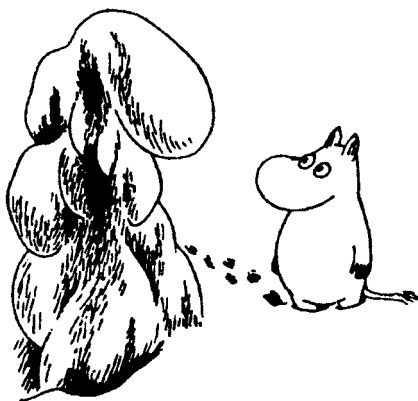
Tove Jansson

TAIKATALVI

WSOY

Tove Jansson

Taikatalvi

Suomentanut Laila Järvinen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Trollvinter* ilmestyi 1957.
Ensimmäinen suomenkielinen painos ilmestyi 1958.
Suomennoksen tarkistanut Päivi Kivelä 2010.

Tekijän kuvittama

Taitto Päivi Lahtinen

Copyright © Tove Jansson 1957

ISBN 978-951-0-40572-7

Kustantaja WSOY
Yhteistyössä Bonnier Books Finland

Painettu EU:ssa

Äidilleni

Sisällys

ENSIMMÄINEN LUKU 8

Lumen peittämä salonki

TOINEN LUKU 16

Noiduttu uimahuone

KOLMAS LUKU 29

Suuri pakkanen

NELJÄS LUKU 47

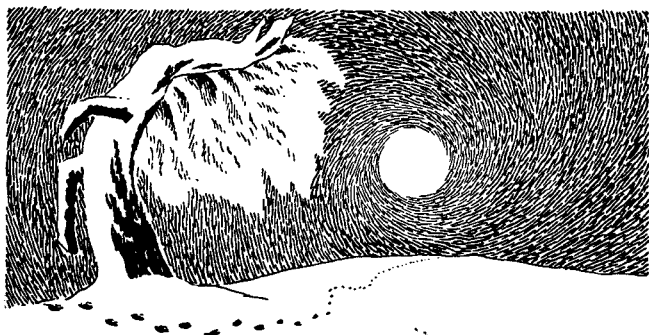
Ne salaperäiset

VIIDES LUKU 67

Yksinäiset vieraat

KUUDES LUKU 99

Ensimmäinen kevät

Ensimmäinen luku

Lumen peittämä salonki

Taivas oli melkein musta, mutta lumi oli kuutamossa kirkkaan sinistä.

Meri nukkui jään alla, ja syvällä mullassa juurien välissä pienet mönkiäiset näkivät unta keväästä. Mutta siihen oli vielä melkoinen matka, sillä talvi ei ollut pitemmällä kuin vähän ohi uudenvuoden.

Juuri siinä, missä laakso teki loivan kaarteensa kohotakseen vuorta kohti, oli lumen peittämä talo. Se oli kuin merkillisen muotoinen kinos ja näytti hyvin yksinäiseltä. Aivan sen lähellä mutkitteli joki sysimustana jäisten töyräiden välissä; virta oli pitänyt veden sulana koko talven. Mutta sillan yli ei kulkenut jalanjälkiä, ja tuulen tuomat kinokset olivat talon ympärillä koskemattomat.

Mutta sisällä oli kuitenkin lämmintä. Kellarin uunissa paloi hiljalleen turvetta tavattomat määrät. Kuu kurkisti sisään ikkunasta ja paistoi huonekalujen valkeille talvipäällisille ja kristallikruunuun, joka oli verhottu tyllillä. Ja salongissa, talon suurimman kaakeliuunin ympärillä, nukkui muumiperhe pitkää talviuntaan.

Muumit olivat aina nukkuneet marraskuusta huhtikuuhun, sillä niin olivat heidän esi-isänsä tehneet, ja muumipeikot pysyvät perityissä tavoissaan. Kaikilla oli vatsa täynnä kuusenneulasia aivan niin kuin heidän esi-isilläänkin oli ollut, ja vuoteiden viereen he olivat toiveikkaina koonneet kaiken mitä saattoi tarvita aikaisin keväällä: lappioita, polttolaseja, filminpätkiä, tuulimittareita ja sen semmoisia esineitä.

Hiljaisuus oli rauhallinen ja täynnä odotusta.

Joku huokaisi toisinaan ja käpertyi syvemmälle makuukuoppaansa.

Kuunsäde vaelsi keinutuolia pyyhkäisten salongin pöydälle, ryömi vuoteen päädyn messinkinuppien ylitse ja paistoi suoraan Muumipeikon kasvoihin.

Ja silloin tapahtui sellaista, mitä ei ollut nähty ei kuultu siitä päivin, kun ensimmäinen muumi vaipui talviuneen. Muumipeikko heräsi eikä saanut enää unta.

Hän katseli kuutamoa ja ikkunaruudussa hohtavia jääkiteitä. Hän kuuli uunin kohisevan kellarissa, valpastui ja joutui yhä suuremman hämmästyksen valtaan. Lopulta hän nousi ja tassutteli äitinsä vuoteen ääreen.

Muumipeikko veti häntä varovasti korvasta, mutta äiti ei herännyt vaan käpertyi penseäksi palloksi.

Ellei edes äiti herää, on turha yrittääkään toisia, ajatteli Muumipeikko ja tassutteli eteenpäin läpi vieraan,

salaperäisen talon. Kellot olivat pysähtyneet jo aikoja sitten ja kaikkea peitti ohut tomukerros. Salongin pöydällä näkyi liemimalja, jossa oli syksyn jäljeltä kuusenneulasia. Ja tylliin kiedottu kristallikruunu helisi hiljaa itsekseen.

Muumipeikkoa alkoi äkkiä pelottaa ja hän pysähtyi lämpöiseen pimeyteen, jonne kuunjuova ei yltänyt. Hän tunsu itsensä hirveän hylätyksi.

– Äiti! Herää! Muumipeikko huusi vetäen äitinsä peittoa.

– Koko maailma on kadonnut!

Mutta äiti ei herännyt. Hänen kesäiset unensa muuttuivat vähäksi aikaa rauhattomiksi ja huolestuneiksi, mutta hän ei jaksanut herätä. Muumipeikko käpertyi matolle hänen vuoteensa viereen, ja pitkä talviyö jatkui.

Aamun koittaessa alkoi katolla oleva lumikinos liikkua. Se liukui jonkin matkaa, hurahti sitten päättäväisesti räystään yli ja mätkähti pehmeästi maahan.

Nyt olivat kaikki ikkunat hautautuneet lumeen ja vain heikko harmaa kajastus pääsi ruutujen läpi taloon. Salonki näytti entistä epätodellisemmalta, aivan kuin se olisi ollut syvällä, syvällä maan alla.

Muumipeikko kuunteli kauan korvat pystyssä, sitten hän sytytti yölampun ja tassutteli lipaston ääreen lukeakseen Nuuskamuikkusen kevätkirjeen. Se oli tavallisella paikallaan pienen merenvahasta tehdyn raitiovaunun alla, ja se oli samanlainen kuin aiemmatkin kevätkirjeet, jotka Nuuskamuikkunen oli jättänyt lähtiessään lokakuussa vaeltamaan etelää kohti.

Ensin siinä luki Nuuskamuikkusen suurilla pyöreillä kirjaimilla: *Hei*. Itse kirje oli lyhyt.

Nuku hyvin äläkä sure. Ensimmäisenä lämpimänä kevätpäivänä olen taas täällä luonasi. Rakenna pato minua odotellessasi.
Nuuskamuikkunen

Muumipeikko luki kirjeen moneen kertaan ja äkkiä hän tunsu olevansa nälkäinen.

Hän meni keittiöön. Sekin oli peninkulmien syvyydessä maan alla, kolean siisti ja tyhjä huone. Ruokakomero oli yhtä autio. Sieltä ei löytynyt muuta kuin pullollinen käynyttä puolukkamehua ja puoli pakettia pölyistä näkkileipää.

Hän istuutui keittiönpöydän alle, alkoi syödä ja luki samalla vielä kerran Nuuskamuikkusen kirjeen.

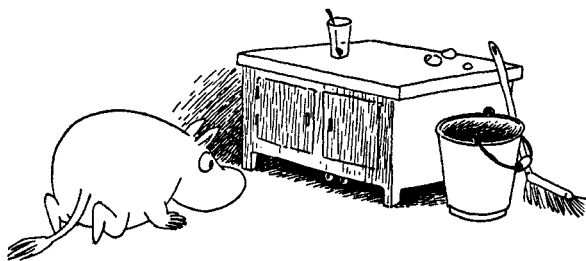
Sitten hän paneutui selälleen ja katseli pöydän alla olevia nelikulmaisia puupalikoita. Oli hirveän hiljaista.

– Hei, kuiskasi Muumipeikko. – Nuku hyvin äläkä sure. Ensimmäisenä lämpimänä kevätpäivänä, hän sanoi hieman kovemmin. Ja sitten hän lauloi täyttä kurkkua: – Olen taas täällä luonasi! Olen luonasi taas ja kevät on ja lämmin on ja minä olen täällä, ja sitten me kuljetaan täällä ja siellä, jokaisella tiellä...

Hän vaikenä äkkiä huomattessaan kaksi silmää, jotka tuijottivat häneen tiskipöydän alta.

Hän tuijotti takaisin, ja oli yhtä hiljaista kuin aiemminkin. Sitten silmät katosivat.

– Odota, huusi Muumipeikko hädissään. Hän ryömi tiskipöydän luo ja houkutteli hiljaa: – Tule, tule! Älä pelkää. Minä olen kiltti. Tule takaisin...

Mutta kuka sitten tiskipöydän alla asuikin, hän ei tullut takaisin. Muumipeikko pani näkkileivän palasia lattialle riviin ja kaatoi hieman puolukkamehua niiden viereen.

Hänen palatessaan takaisin salonkiin kristallit helisivät surumielisesti katossa.

– Nyt minä menen tieheni, Muumipeikko sanoi ankarasti kristallikruunulle. – Minä olen kyllästynyt teihin kaikkiin ja lähden etelään päin Nuuskamuikkusta vastaan. Hän yritti avata ulko-ovea, mutta se oli jäätynyt kiinni.

Hän juoksi vingahdellen ikkunasta ikkunaan, mutta kaikki olivat jäätyneet kiinni. Silloin yksinäinen Muumipeikko ryntäsi ullakolle, paiskasi kattoluukun auki ja kiipesi katolle.

Kylmä ilma tulvahti häntä vastaan.

Hän haukkoi henkeään, luiskahti ja vieri alas räystäältä. Ja niin Muumipeikko tupsahti avuttomana uuteen, vaaralliseen maailmaan ja vajosi syvälle elämänsä ensimmäiseen lumikinokseen. Se pisteli epämiellyttävästi hänen samettihoaan, mutta samalla hänen kuononsa tunsu uuden hajun. Se oli vakavampi kuin mikään hänen ennen tuntemansa haju ja hiukan pelottavakin. Mutta se ravisti pois viimeisetkin unenrippeet ja teki hänet uteliaaksi.

Harmaa puolihämärä peitti tiheänä koko laakson. Mutta laakso ei ollut enää vihreä, se oli valkea. Kaikki liikkuva oli nyt liikkumatonta. Kaikki elävät äänet olivat poissa. Kaikki kulmikas oli muuttunut pyöreäksi.

– Se on lunta, kuiskasi Muumipeikko. – Äiti on kuullut puhuttavan siitä ja sitä sanotaan lumeksi.

Muumipeikon tietämättä hänen ihonsa samettipinta päätti ruveta kasvamaan.

Se päätti muuttua vähitellen turkiksi, jota saattoi tarvita talvisin. Edessä oli pitkä urakka, mutta päätös oli tehty. Ja sehän on aina hyvä juttu.

Sillä aikaa Muumipeikko itse talsi vaivalloisesti lumessa eteenpäin ja tuli joelle. Se oli sama joki, joka kiiruhti kirkkaana ja iloisena Muumipeikon kesäpuutarhan läpi. Mutta nyt se näytti aivan toisenlaiselta. Se oli musta ja välinpitämätön, sekin kuului uuteen maailmaan, johon Muumipeikko ei ollut kotiutunut.

Hän katsoi varmuuden vuoksi siltaa. Hän katsoi postilaatikkoa. Ne olivat ennallaan. Hän kohotti laatikon kantta, mutta sinne ei ollut saapunut muuta postia kuin kuihtunut lehti, jossa ei ollut kirjoitusta.

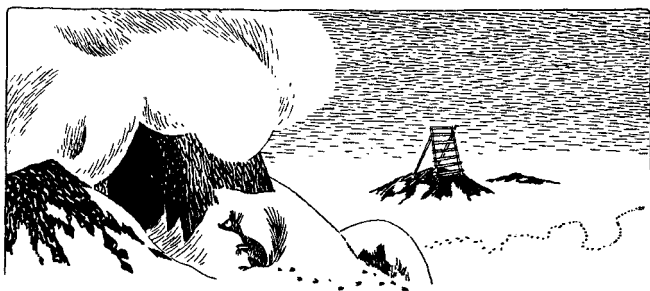
Nyt hän oli tottunut talven hajuun eikä se enää tehnyt häntä uteliaaksi.

Hän katsoi jasmiinipensasta, jossa paljaat oksat olivat huolimattomasti sikin sokin, ja ajatteli kauhistuneena: Se on

kuollut. Koko maailma on kuollut minun nukkuessani. Tämä maailma kuuluu jollekin toiselle, jota minä en tunne. Ehkä Mörölle. Tätä ei ole luotu muumipeikkojen asuinpaikaksi.

Hän epäröi hetken. Mutta sitten hänestä tuntui, että oli vielä pahempaa olla aivan yksin hereillä, kun ympärillä nukuttiin.

Ja niin Muumipeikko tassutteli ensimmäiset jäljet sillan yli ja rinnettä ylös. Ne olivat hyvin pienet mutta päättäväiset jäljet, ja ne menivät suoraan puiden lomitse etelää kohti.

Toinen luku

Noiduttu uimahuone

Meren puolella, hieman lännempänä, hyppeli pieni orava umpimähkään sinne tänne lumessa. Hän oli oikein höpsy pieni orava; ajatuksissaan hän sanoi itseään aina ”oravaksi, jolla on kaunis häntä”.

Muuten hän ei ajatellut usein eikä pitkää aikaa. Hän pikemminkin tunnusteli ja nuuhki. Juuri nyt hän oli tuntenut, että patja hänen pesässään alkoi käydä liian kovaksi, ja lähtenyt etsimään uutta.

Silloin tällöin hän mumisi itsekseen ”patja...”, ettei olisi unohtanut mitä oli etsimässä. Hän unohti niin helposti.

Orava hyppeli ristiin rastiin, milloin puiden lomaan, milloin jälle, hän työnsi kuononsa lumeen ja mietti, katsoi taivaalle, pudisti päätään ja hyppeli taas eteenpäin.

Lopulta hän tuli luolalle ja pistäytyi sinnekin. Mutta joututtuaan niin pitkälle hän ei enää jaksanut keskittyä vaan

unohti kokonaan patjan. Hän istuutui sen sijaan hännälleen ja alkoi ajatella, että häntä voisi sanoa myös ”oravaksi, jolla on kauniit viikset”.

Luolan lattialle, oviaukkoa peittävän kinoksen taakse, oli levitetty olkia. Ja oljilla kökötti pahvilaatikko, jonka kannessa oli ilma-aukko.

– Ihmeellistä, sanoi orava hämmästyneenä. – Tuota pahvilaatikkoa ei ollut täällä aikaisemmin. Tässä on varmasti jotakin vinossa. Tai sitten tämä on kokonaan väärä luola. Tai minä olen ehkä väärä orava, mutta sitä en oikein uskoisi.

Hän näpersi laatikon kannesta kulman auki ja pisti päänsä sisään.

Hänen kuononsa osui lämpimässä johonkin pehmeään ja mukavaan, ja hän muisti äkkiä patjansa. Pienillä, terävillä hampaillaan hän puri reiän pehmeään aineeseen ja veti ulos villatukon.

Hän kiskoi ulos tukon toisensa jälkeen, sai sylin täydeltä villaa ja kaivoi kiivaasti kaikilla neljällä käpälällään. Hän oli hyvin tyytyväinen ja iloinen.

Mutta äkkiä joku yritti purra oravaa käpälään. Hän vetäytyi salamannopeasti ulos laatikosta ja epäröi hetken, mutta päätti sitten olla enemmän utelias kuin peloissaan.

Hetken kuluttua kannen reiästä työntyi vihainen pörrötukkainen pää.

– Oletko sinä aivan viisas!?! sanoi pikku Myy.

– En, en ollenkaan usko, vastasi orava.

– Nyt sinä olet herättänyt minut, jatkoi pikku Myy ankarasti. – Ja olet syönyt minun makuupussini. Mitä sinä oikein puuhaat?

Mutta orava oli niin ällistynyt, että unohti jälleen patjan.

Pikku Myy tuhahti ja tuli kokonaan ulos pahvilaatikosta.

Hän laski kannen sisarensa päälle ja meni koettamaan lunta.

– Vai niin, tältä se siis näyttää, hän sanoi. – Kaikkea ne keksivät. Hän teki heti lumipallon ja heitti sillä tarkasti oravaa. Sitten pikku Myy lähti luolasta ulos tarkastamaan talvea. Ensi töikseen hän liukastui jäisellä kalliolla ja mät-
kähti kipeästi istualleen.

– Vai niin, pikku Myy sanoi uhkaavasti. – Vai sillä tavalla!

Sitten hän tuli ajatelleeksi miltä joku myy näyttää jalat taivasta kohti ja nauroi itsekseen pitkän aikaa. Hän katsoi kalliota ja mietti. Sitten hän sanoi ”Ahaa” ja lasketteli pepul-
laan koko korkean rinteen ylhäältä alas,
hyppyrit ja kaikki, kauas kiiltävälle
jälle asti.

Hän teki sen vielä kuusi kertaa ja huomasi, että hänen vatsaansa alkoi palella.

Silloin pikku Myy meni takaisin luolaan ja kaatoi nuk-
kuvan sisarensa

ulos pahvilaatikosta. Myy ei tosin ollut koskaan nähnyt kelkkaa, mutta hänestä tuntui, että pahvilaatikoita saattoi käyttää jotenkin järkevästi.

Mitä oravaan tulee, hän istui metsässä ja katseli hajamielisenä puusta puuhun.

Hän ei kautta häntänsä voinut muistaa, missä puussa hän asui ja mitä hän oikeastaan oli ulkona etsimässä.

Muumipeikko ei ollut ehtinyt kovinkaan pitkälle etelään päin, kun pimeys alkoi puiden alla tihentyä.

Käpälät upposivat joka askeleella syvälle lumeen, eikä lumi ollut enää niin jännittävää kuin alussa.

Metsä oli aivan hiljainen ja liikkumaton. Silloin tällöin oksalta tömähti suuri lumikimpale maahan. Oksa keinui hetken, ja sitten kaikki oli jälleen elotonta.

Koko maailma nukkuu talviunta, mietti Muumipeikko. Minä yksin olen hereillä enkä osaa nukkua. Minä yksin vaellan vaeltamistani päiviä ja viikkoja, kunnes minäkin muutun lumikinokseksi, josta kukaan ei edes tiedä mitään.

Ja sitten metsä aukeni ja hänen alapuolellaan oli uusi laakso. Hän näki sen toisella puolella Yksinäiset Vuoret. Aivan kuin laine laineen perästä ne vaelsivat kohti etelää ja näyttivät yksinäisemmiltä kuin koskaan ennen.

Vasta nyt Muumipeikkoa alkoi paleltaa oikein toden teolla. Iltapimeä tuli ryömien rotkosta ja kiipesi hitaasti jäätynkeitä harjanteita kohti. Lunta oli siellä ikään kuin terävinä valkeina hampaina mustaa kalliota vasten. Valkeaa ja mustaa ja autiota niin kauas kuin silmä kantoi.

– Tuolla noiden takana on Nuuskamuikkunen, Muumipeikko sanoi itsekseen. – Hän istuu siellä jossakin ja syö appelsiinia. Jos tietäisin hänen tietävän, että minä kiipeän

näiden vuorten yli hänen takiaan, niin silloin minä voisin kiivetä. Mutta aivan yksin siitä ei tule mitään.

Ja Muumipeikko kääntyi ja alkoi palata hitaasti takaisin omia jälkiään.

Minä vedän kaikki kellot, hän ajatteli. Ehkä kevät sitten saapuu hieman nopeammin. Ja voihan sattua, että joku heistä herää jos esimerkiksi satun rikkomaan jonkin suuren esineen.

Mutta hän tiesi ettei kukaan herää.

Silloin sattui äkkiä jotakin. Pienet jäljet kulkivat suoraan poikki Muumipeikon omien jälkien. Hän seisoi hiljaa ja tuijotti niitä pitkän aikaa. Joku elävä olento oli tassutellut läpi metsän, ehkä vain puoli tuntia sitten. Se ei voinut olla kaukana. Se kulki laaksoon päin, ja sen täytyi olla pienempi kuin hän itse. Kypälät eivät olleet vajonneet lumeen juuri ollenkaan.

Muumipeikolle tuli kuuma olo hännäntupsusta korviin asti.

– Odota! hän huusi. – Älä jätä minua! Hän kompuroi vingahdellen läpi lumen, ja äkkiä pimeään ja yksinäisyyden pelko syöksyi hänen kimppuunsa.

Tuo pelko oli kai piillyt jossakin koko ajan siitä asti kun hän heräsi nukkuvassa talossa, mutta vasta nyt hän uskalsi pelätä oikein toden teolla.

Hän ei huutanut enää, sillä hän pelkäsi ettei saisi vastausta. Hän ei uskaltanut nostaa kuonoaan jäljistä, jotka hädin tuskin näkyivät pimeässä. Hän rämpi ja ryömi ja vikisi koko ajan itseksensä.

Ja äkkiä hän näki valon.

Vaikka se oli vain pieni tuikku, se täytti koko metsän lempellä, punaisella hohteellaan.

Muumipeikko rauhoittui. Hän unohti jäljet ja kulki hitaasti eteenpäin. Aina siihen asti kun hän perille päästyään näki, että lumeen oli pistetty aivan tavallinen steariini-kynttilä. Sen ympärillä oli pyöreistä lumipalloista rakennettu kekomainen talo. Pallot olivat läpikuultavia ja lievästi punaisen kellervä, aivan kuin yölampun varjostin kotona.

Lampun toisella puolella oli joku kaivautunut keskelle kinosta mukavaan kuoppaan, loikoi siinä katsellen vakavaa talvitaivasta ja vihelteli, hyvin hiljaa tosin, mutta vihelteli joka tapauksessa.

– Mikä laulu tuo on? kysyi Muumipeikko.

– Se on laulu minusta itsestäni, kuului kuopasta. – Laulu Tuu-tikista, joka on rakentanut lumilyhdyn. Mutta kertosäe käsittelee aivan muita asioita.

– Ymmärrän, sanoi Muumipeikko ja istuutui lumeen.

– Et ymmärrä, sanoi Tuu-tikki ystävällisesti ja kohottautui sen verran, että hänen puna-valkoraitainen nuttunsa tuli näkyviin. – Sillä kertosäe käsittelee sellaisia asioita, joita ei voi ymmärtää. Ajattelen juuri parhaillaan revontulia. Ei voi tietää ovatko ne olemassa vai näkyvätkö ne vain. Kaikki on

hyvin epävarmaa, ja juuri se tekee minut levolliseksi.

Sitten hän laskeutui kuoppaansa ja alkoi tuijottaa uudestaan taivaalle, joka oli ehtinyt jo kokonaan tummua.

Muumipeikko kohotti kuononsa ja näki revontulet, joita ainoakaan muumipeikko ei koskaan ollut nähnyt ennen häntä. Ne olivat sinisiä ja valkoisia ja vähän vihreitä ja verhoilivat taivaan pitkillä, liehuvilla poimuillaan.

– Minusta tuntuu, että ne ovat, hän sanoi.

Tuu-tikki ei vastannut. Hän ryömi lumilyhdyn luo ja otti sieltä kynttilänsä.

– Tämän me viemme mukamme kotiin, hän sanoi.

– Ennen kuin Mörkö tulee ja istuu sen päälle.

Muumipeikko nyökkäsi totisena. Hän oli nähnyt Mörön vain yhden ainoan kerran. Sinä elokuun yönä kauan sitten. Mörkö oli istua kyyhöttänyt jääkylmänä ja harmaana sireenipensaiden varjossa ja vain katsonut heihin. Mutta miten hän oli katsonut! Ja kun hän hiipi pois, oli maa jäässä siitä, missä hän oli istunut.

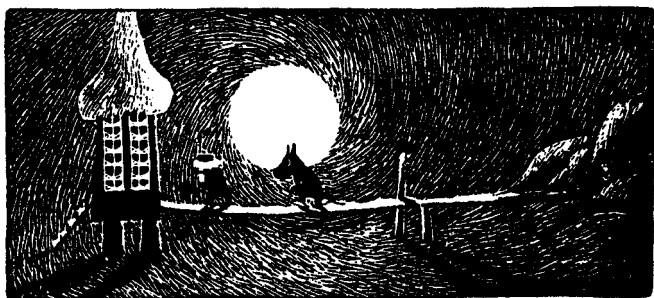
Muumipeikko mietti hetken, voisiko koko talvi johtua siitä, että kymmenentuhatta mörköä oli istunut maassa. Mutta hän päätti puhua asiasta vasta sitten kun oli tutustunut hiukan paremmin Tuu-tikkiin.

Heidän pyrkiessään rinnettä kohti laakso valkeni, ja Muumipeikko näki kuon kohonneen taivaalle.

Muumitalo nukkui yksinäisyydessään sillan takana. Mutta Tuu-tikki kääntyi länttä kohti ja oikaisi paljaan hedelmätarhan poikki.

– Täällä kasvoi omenoita, huomautti Muumipeikko seurallisesti.

– Mutta nyt kasvaa lunta, sanoi Tuu-tikki hajamielisesti ja kulki eteenpäin.

He tulivat meren rantaan, joka oli yhtä ainoaa suurta pimeyttä, ja astelivat varovasti pitkin kapeaa siltaa uimahuoneeseen.

– Täällä minä aina sukelsin, kuiskasi Muumipeikko hyvin hiljaa katsellen keltaisia, taittuneita kaisloja, jotka pistivät esiin jäästä. – Vesi oli aivan lämmintä ja minä uin yhdeksän vetoa veden alla.

Tuu-tikki aukaisi uimahuoneen oven. Hän astui sisään ja asetti kynttilän pyöreälle pöydälle, jonka Muumipeikon isä oli löytänyt merestä kauan sitten.

Kaikki oli ennallaan perheen kahdeksankulmaisessa uimahuoneessa. Kellastuneiden seinäautojen oksanreiät, ikkunoiden pienet punaiset ja vihreät ruudut, kapeat penkit ja uimaviittakaappi ja kuminen hemuli, jota ei koskaan saanut puhalletuksi oikein täyteen.

Kaikki oli aivan kuten kesällä. Mutta sittenkin huone oli jollakin salaperäisellä tavalla muuttunut.

Tuu-tikki riisui lakkinsa, ja se kiipesi heti seinälle ja kävi riippumaan naulaan.

– Tuollaisen lakin minäkin tahtoisin, sanoi Muumipeikko.

– Sinä et tarvitse ollenkaan lakkia, sanoi Tuu-tikki.
– Sinä voit heiluttaa korviasi niin että pysyt lämpimänä.
Mutta sinun käpäläsi ovat kylmät.

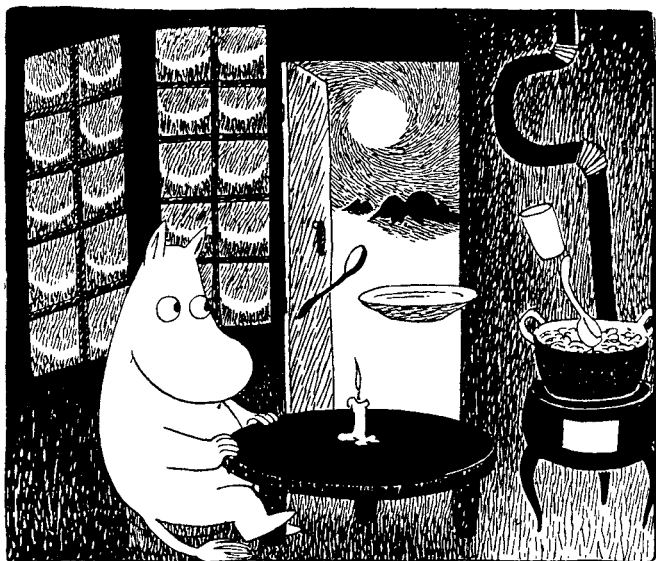
Ja kaksi villasukkaa käveli yli lattian ja asettui Muumi-peikon eteen.

Samassa syttyi tuli kolmijalkaiseen rautakamiinaan ja joku alkoi soittaa hiljaa huilua pöydän alla.

– Hän on kaino, selitti Tuu-tikki. – Sen takia hän soittaa pöydän alla.

– Mutta mitä varten häntä ei näy? kysyi Muumipeikko.

– He ovat niin kainoja, että ovat muuttuneet näkymättömiksi, Tuu-tikki selitti. – Kahdeksan pienen pientä päästäistä jakaa talon minun kanssani.

– Tämä on minun isäni uimahuone, huomautti Muumipeikko.

Tuu-tikki katsoi häneen vakavasti.

– Sinä voit olla oikeassa ja voit olla väärässä, hän sanoi.

– Kesällä se oli jonkun isän, talvella se on Tuu-tikin.

Kamiinan päällä oleva pata alkoi kiehua. Kansi kohosi ja lusikka hämmensi keittoa. Toinen lusikka kaatoi siihen suolaa ja palasi sievästi takaisin ikkunalaudalle.

Illan mittaan pakkanen kiristyi ja kuunvalo loisti vihreissä ja punaisissa ikkunaruuduissa.

– Kerro minulle lumesta, sanoi Muumipeikko istuutuen isän kauhtuneeseen puutarhatuoliin. – Minä en käsitä sitä.

– En minäkään, sanoi Tuu-tikki. – Sen luulee olevan kylmää, mutta jos siitä tekee lumitalon, on talo lämmin. Sen luulee olevan valkoista, mutta toisinaan se on punertavaa ja toisinaan sinistä. Se voi olla pehmeistä pehmeintä ja se voi olla kovempaa kuin kivi. Mikään ei ole varmaa.

Lautasellinen kalakeittoa liukui varovasti ilmassa ja asetui pöydälle Muumipeikon eteen.

– Miten sinun päästäisesi ovat oppineet lentämään? hän kysyi.

– No jaa, sanoi Tuu-tikki. – Ei pidä kysellä kaikkea. Ehkä joku haluaa säilyttää rauhassa salaisuutensa. Älä huolehdi niistä, äläkä lumestakaan.

Muumipeikko söi keittonsa.

Hän katsoi nurkkakaappia ja ajatteli miten ihanaa oli tietää, että siellä riippui hänen oma vanha kylpyviittansa. Että keskellä kaikkea tätä uutta ja huolestuttavaa oli jotakin varmaa ja kotoista. Hän tiesi, että hänen kylpyviittansa oli sininen ja ettei siinä ollut ripustinta ja että sen toisessa taskussa oli luultavasti aurinkolasit.

Lopulta hän sanoi: – Tuolla me pidämme kylpyviittoja. Äidin viitta on kauimpana perällä.

Tuu-tikki ojensi käpälänsä ja sieppasi voileivän.

– Kiitos, hän sanoi. – Tuota kaappia ei saa koskaan avata. Sinun täytyy luvata, ettet koskaan avaa tuota kaappia.

– Minä en lupaa mitään, sanoi Muumipeikko pahantuu-lisena ja katsoi lautaseensa.

Hänestä tuntui äkkiä, että oli tärkeintä koko maailmassa avata tuo ovi ja katsoa oliko hänen kylpyviittansa kaapissa. Tuli paloi nyt niin että kamiinantorvi kohisi. Uimahuone oli aivan lämmin ja huilu jatkoi yksinäistä säveltään pöydän alla.

Näkymättömät käpälät kantoivat pois lautaset. Kynttilä paloi loppuun steariinijärveksi, johon sen sydän hukkui, ja nyt loistivat vain kamiinan punainen silmä ja punaisten ja vihreiden ruutujen valoläikät lattialla.

– Minä aion nukkua yön kotona, sanoi Muumipeikko ankarasti.

– Se on hyvä, sanoi Tuu-tikki. – Kuu ei ole vielä laskenut, niin että kyllä sinä löydät tien.

Ovi aukeni itsestään ja Muumipeikko astui ulos lumeen.

– Joka tapauksessa, hän sanoi. – Joka tapauksessa minun sininen viittani riippuu kaapissa. Kiitos keitosta.

Ovi liukui jälleen kiinni, ja hänen ympärillään oli vain kuutamo ja hiljaisuus.

Hän katsahti kiireesti jään yli ja oli näkevinään suuren kömpelön Mörön laahustavan taivaanrannassa.

Hän näki Mörön odottavan rantakivien takana. Ja kun hän kulki metsän läpi, Mörön varjo hiipi itsepäisesti jokaisen puun takana. Mörön, joka istuutui kynttilöiden päälle ja sai kaikki värit kalpenemaan.

Lopulta Muumipeikko pääsi kotiin nukkuvan talon luo. Hän kapusi hitaasti pohjoispuolella olevan suuren kinoksen yli ja ryömi kattoluukulle, joka oli vielä raollaan.

Talossa oli lämmintä ja ilma tuoksui muumipeikolta, ja kun hän kulki yli lattian, helisi kristallikruunu tuttavallisesti. Muumipeikko veti patjansa alas ja asetti sen äidin vuoteen viereen. Äiti huokaisi hiljaa unissaan ja mutisi jotakin käsittämätöntä. Sitten hän nauroi itsekseen ja kierähti lähemmäksi seinää.

Minä en kuulu enää tänne, Muumipeikko ajatteli. Enkä sinnekään. Minä en tiedä mikä on valveilla oloa ja mikä unta. Ja sitten hän nukahti heti paikalla, ja kesäiset sireenit levittivät ystävällisen, vihreän varjonsa hänen ylitseen.

Pikku Myy makasi ja kiukutteli repaleisessa makuupussissaan. Illemmalla oli alkanut tuulla ja viima puhalsi suoraan luolaan. Märkä pahvilaatikko oli revennyt kolmesta kohdasta, ja makuupussin täyte lennähteli luolassa nurkasta toiseen.

– Hei, vanha sisko, huusi pikku Myy ja paukutti Mymmeliä selkään. Mutta tämä nukkui vain eikä liikahtanutkaan.

– Nyt minä alan jo suuttua, sanoi pikku Myy. – Kun kerrankin olisin tarvinnut sisarta.

Hän potki makuupussin yltään. Sitten hän ryömi luolan suulle ja kurkisti suorastaan ihas-tuneena kylmään pimeyteen.

– Nyt saatte nähdä, mutisi pikku Myy tuikeasti ja lähti liukumään rinnettä alas.

Ulkona oli autiompaa kuin maailman lopussa – jos nyt kukaan on niin kaukana käynytään. Hiljaa kuiskaillen lumi lakaisi jäätä suurina, harmaina viuhkoina. Ranta katosi pimeyteen, sillä kuu oli laskenut.

– Nyt sitä mennään, sanoi pikku Myy levittäen hameensa ilkeään pohjatuuleen. Hän alkoi kiittää lumiläikkien välitse sinne tänne, jännitti säärensä ja pysyi varmasti tasapainossa niin kuin myiden on tapana.

Uimahuoneen kynttilä oli aikoja sitten palanut loppuun, kun pikku Myy liukui siitä ohitse. Hän näki vain tötterökaton, joka erottui tummana taivasta vasten. Mutta hän ei ajatellut: Tuossahan on meidän vanha uimahuoneemme. Hän nuuhki talven kirpeää, vaarallista tuoksua ja pysähtyi rannalle kuulostelemaan. Sudet ulvoivat Yksinäisten Vuorten välissä, hirveän kaukana.

– Nyt on tosi edessä, mutisi pikku Myy ja virnisti itseksensä pimeässä. Hän tunsu nenässään, että tästä jostakin meni tie Muumilaaksoon ja taloon, jossa oli varmasti lämpöisiä peitteitä, ehkäpä uusi makuupussikin. Hän juoksi suoraa päätä yli rannan puiden väliin.

Hän oli niin pieni, etteivät hänen jalkansa jättäneet lainkaan jälkiä lumeen.

MUUMITARINA TÄYNNÄ TALVEN TAIKAA

Muumipeikko herää kesken talviunien. Maailma on uusi ja outo, täynnä lunta, jätää ja vaaroja. Hänen tuntemistaan olennoista vain pikku Myy sattuu olemaan valveilla. Mutta Muumilaaksossa on elämää: Tuutikki uimahuoneessa, urheilullinen Hemuli, pieni ötökkä Salome, Surku-koira ja monta muuta, osa ankaran sään pakottamina tänne paenneita.

Talveen kuuluu toki ilojakin. Ja sitten eräänä aamuna aurinko näyttäytyy ensimmäisen kerran lupauksena uudesta keväästä ja kesästä.

9 789510 405727

www.wsoy.fi • T84.31
Kannen kuva: Tove Jansson
ISBN 978-951-0-40572-7

